

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

RÁKÓCZI IMÁJA A HONÉRT.

Úristen! Igazság kútfeje és kimeríthetetlen forrása a kegyelemnek, ki parancsolataidról megfélemedezett népedet néhanapján a szolgaság jármával sujtod, hogy megtörvén gögjét, amint neki a büntetésben igazságot, úgy a megbocsátásban újból kegyelmet nyujts; bevalljuk, Uram, őseink nyughatatlanságát, beismerjük mindennapi vétkeinket, a melyekkel ellened támadván, ostorodat valóban megérdemeltük; rászolgálunk, Uram, hogy nemzetünk dicsősége elenyésszék és gyermekeink idegen nép járma alatt görnyedjenek, méltók vagyunk, hogy magvunk szakadván, eredetünk emlékezete és nemzetünk neve feledésbe merüljön, mivel elhajoltunk Tőled, Istenünktől és Urunktól. — Mindazonáltal, oh Uram, tekintsd a nyomorúság ez örvénybe hullott népednek sóhaját, hallgasd meg a szegények, az özvegyek, az árvák Hozzád felsíró jajkiáltását, tekintsd a bűnhődésre kész ártatlanok kiontott vérért s ne feledkezzél meg irgalmasságod cselekedeteiről,

melyekkel hajdan szolgaságban sínylő választott népedet elárasztani kegyes voltál.
És ha lelkeinkben lángra lobbantottad felszabadulásunk vágyának tüztét, vezérelj cselekedeteinket, erősítsd

ságot, a szerencsében mérsékletet, hogy végzéseid útján haladjanak. Jelöld ki, Uram, táboraink határát és azt körülvevén irgalmasságod köntösével, óvd meg az ellenség cselekeitől s üzd el az álmat a virrasztók szeméről, nehogy készületlenül találtassunk. A Te angyalod legyen a mi örünk és vezetőnk a csatában, aki szétszórja a fegyverek golyóit s valamint Izraelt átvitte a tengeren, úgy vezessen át bennünket sértetlenül ellenségeink tömegén. — Add végül, Urunk és legkegyelmesebb Atyánk, hogy felvételvé néped kebelébe, rendelésed útjáról le ne térvünk, hanem igazságtételeid őreivé levén, utunk nyugalomban és békeességben vezessen Tehozzád, ki végtelen kegyelmednél fogva azt akartad, hogy a szolgaságból kiszabadítottassunk és megváltassunk. A mi Urunk Jézus Krisztus által, ki a Szentháromságban veled él és uralkodik mindörökkön örökké.

Amen.

II. Rákóczi Ferenc ezen gyönyörű imája az 1703-ik évből való s egykorú kéziratának másolata Győr vármegye levéltárában van elhelyezve. A néhai másoló eléje írta: „Felső vadász Rákóczi Ferenc, Isten kegyelméből fejedelem és Tekintetes Sáros vármegye örökös főispánjának általa az Isteni kegyelem elnyerése végett fogalmazott könyörgő imája, melyet az Úr színe előtt naponként imádkozni szokott. — A táborban közzétett azon célból, hogy a vezérlete alatt álló magyar hadsereg kegyelmes fejedelmének és urának nyomdokait az alázatos könyörgésben is kövesse.”

A Rákóczi szobor története.

A szobor története kezdődik a Rákóczi hamvainak haza hozásával. Abban az időben a Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság első nagyobb alkotása: a Rákóczi-szoborbizottság volt. Vértesi Károly irodalmi társasági elnök, mint Zombor város küldöttségének a tagja, Kassán járt Rákóczi temetésén 1906. évi október 28. és 29. ik napján. Az országos gyászon épülvén, a hazafiságon felbuzdulván, hazaérkezte után írásba foglalt, megokolt indítványt tett, a Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaságnak, ez okon, 1906. évi december 16-ik napjára összehívott közgyűlésén, Zomborban a városháza nagytermében. Ugyanott, ugyanezen a napon, megelőzőleg volt az Irodalmi Társaságnak Rákóczi-ünnepélye, első felolvasó ülése, melynek minden tárgya Rákócziról szólt.

Az Irodalmi Társaság, a kitűnően sikerült és legdiszesebb közönség által felette nagy számban látogatott Rákóczi-ünnepély után, az elért fényes sikertől felbuzdulva, lelkes hangulatban egyhangulag fogadta el Vértesi Károly elnök indítványát s csakhamar hozzálátott a Rákóczi szoborbizottság megalakításához, habár voltak, akik merésznék tartották a tervet, mert országsszerre több Rákóczi-szobor emeléséről volt már akkor szó és csak alig pár éve mult, hogy a Schweidel-szobrot leleplezte Zomborban a Schweidel-szoborbizottság.

A Rákóczi-szoborbizottság így alakult meg: Várossy Gyula dr. kalocsa-bácsi érsek, valóságos belső titkos tanácsos, díszelnök. Fernbach Károly, Bács Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánja, díszelnök. Vojnits István, Bács Bodrog vármegye alispánja, tiszteletbeli elnök. Hauke Imre, Zombor szab. kir. város polgármestere, tiszteletbeli elnök. Fernbach Péter, Zombor szab. kir. város országgyűlési képviselője, tiszteletbeli elnök. Vértesi Károly, a Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság- és a Rákóczi szoborbizottság elnöke. Rácz Soma, Buday Gerő, szoborbizottsági alelnökök. Pataj Sándor dr., főtitkár. Prokópy Imre, Trencsény Károly, titkárok. Dömötör Győző dr., Petényi József, Zsoldos Benő, jegyzők. Vujevich Alajos, pénztáros. Balogh Ernő dr., Donoszlovits Vilmos dr., Falcione Nándor dr., Henneberg Sándor, Kabos Márton dr., Latinovits Szaniszló, Mayer István, Mérő Ignác, Radványiné Ruttkay Emma, Rittinger Antal, Steiner Lajos, Szondy Mátyás, Tantner Ottó, Zsuljevits Ernő, szoborbizottsági tagok.

Valamint a Schweidel-szobor alapja más-, hasonló célú pénzalapok bevonásából keletkezett, a Rákóczi-szobor alapja is azzal az 1322 korona 30 fillér tőkével kezdődött, melyet a Schweidel-szoborbizottság, 1907. évi január 29-én tartott felosztó ülésén, mint a két szoborbizottság elnökének: Vértesi Károlynak írásban beadott, kellőképp megokolt kérelmére, a Rákóczi-szobor alapnak átadott.

A Rákóczi-szoborbizottság 1907. évi június hó 1-ső napjának keltével, Rácz Soma szoborbizottsági alelnök klasszikus tollára valló hazafias szellemben írt felhívásával küldötte szét az országban a gyűjtő ivateket.

Érkeztek az adományok törvényhatóságoktól, palotákból és kunyhókból, tisztviselőktől és tanuló ifjúságtól az ország minden tájékáról úgy, hogy a Bácska és a Bácsmegyei Függetlenség a sok apró tételből álló nyilvános nyugtázást alig győzte helyadással.

Összegyűlt 22.000 koronánál több adomány. Vujevich Alajos pénztáros páratlan szor-

galommal nagy rendben tartja a gyűjtő ivateket, az elszámolást és kimutatást.

A szoborbizottság Jankovits Gyula szobrász művészt bízta meg a szoboralkotással, aki azt mindenkinek a megelégedésére készítette el.

A Rákóczi-szobor leleplezési ünnepélyének sorrendje 1912. évi június hó 9-én:

Reggel 8 órakor istentisztelet az ágost. h. evang. templomban és a zsinagógában.

Reggel 9 órakor ünnepi szentmise. Mondja: Dr. Csernoch János kalocsa-bácsi érsek, v. b. t. t., főrendiházi tag stb. Az istentisztelet után ünnepélyes felvonulás a szoborhoz.

1. Hymnus. Éneklí a zombori polg. kaszinó-egyleti dalárda.

2. Elnöki megnyitó. Mondja: Vértesi Károly, a szoborbizottság elnöke.

3. Ünnepi beszéd, mely alatt a szoborról a lepel lehull. Mondja: Dr. Márki Sándor, egyetemi tanár, II. Rákóczi Ferenc életének történetírója, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja stb.

4. Alkalmi ének. Éneklí a zombori iparos dalárda.

5. Ünnepi óda. Irta: Dömötör Pál ny. kir. ítélőtáblai bír. Szavalja: Jászai Mari, a Nemzeti Színház művésznője, a Petőfi-társaság rendes tagja.

6. A szoborbizottság elnöke a szobrot a város polgármesterének átadja.

7. Hauke Imre Zombor szab. kir. város polgármestere a szobrot a város közönsége nevében átveszi.

8. A szobor megkoszorúzása.

9. Rákóczi induló.

Az Emléklapok elárusítása az óda elszavalása után kezdődik.

Déli 1 órakor díszbéd a „Vadászkürt” éttermében, melyen hölgyek is résztvehetnek.

Egy teríték ára: 5 korona.

Színházi előadás műsora.

A „Zombori Napközi Otthon Egyesület” által 1912. évi június hó 8-án és 9-én a városi színházban rendezett *diszeloadásról*:

1. Rákóczi-nyitány. Kéhlertől. Előadja a zombori Troubadourok zenekara.

2. Honfidal. Gál Ferencről. Éneklí a kaszinó-egyleti dalárda.

3. Rákócziért. Regényes színmű II. Rákóczi Ferenc korából. Irta Erdősi K.

4. Rodostói árnyak. Harsányi Kálmántól. Szavalja Radány Gabriella úrhölgy.

5. Rákóczi induló. Irta Ladányi. Előadja Schmidt L. József úr.

6. Kurucz dalok. Éneklí a zombori iparos dalárda.

7. Apotheosis.

Rákóczi ünnep és népgyűlés.

Az ország hangulata izzó. A parlamenti gazságok a zombori polgárok meg nem fertőzött részében is leírhatatlan elkeseredést szültek s a zombori függetlenségi és 48-as párt vezetőségének nagy erőfeszítésébe kerül, hogy a

háborgó szenvedélyeket ideig-óráig mérsékelje. A csütörtökön és pénteken tartott értekezleteken nagy fáradságba került, míg végre arra a megállapodásra jutottak a polgárok, hogy a városnak már rég előkészített ünnepére, a Rákóczi szobrának leleplezésére való tekintetből saját honfiúi érzelmeiken tesznek erőszakot azáltal, hogy a munkapárti gazságok miatt a hangulatban már úgyis megrontott ünnepélyt a politikai összetűzések alkalmatosságaiából eliminálják. De annak lefolyása után maga a pártvezetőség fogja módját adni annak, hogy egy legközelebb rendezendő népgyűlés keretében nyerjen kifejezést az a tiltakozás, mely a parlamenti mérénylet következtében az egész országban csakhamar általánossá lesz s lángba borítja az országot.

Politika.

Hazug maszlag. Pénteken spéditeur kocsin hordtak szét rengeteg sok piszkos nyomtatványt, melyeken a néptől elrugaszkodott munkapárti átkai ez ország-
nak felhívást intéznek a magyarokhoz, a polgártársakhoz. Bevalljuk, megelégedtünk annak néhány sorával s el sem olvastuk az egymásra rótt hazugságokat. Megnéztük azonban, hogy mily nyomdából került ki s úgy találtuk, hogy a törvényt már semmibe sem vevő egyedurai ez országnak a nyomda megnevezése nélkül suba alatt nyomtatták a förmedvényt. De ha nem tévedünk s a feltűnően ismert stylus félre nem vezet bennünket, a kormánynak nyílt barátja s a „Bácskának” is rokonszenves „híres” publicista, a parlamentben ugrási gyakorlatokat végző spadassin, dr. Pályi Ede a szerzője. Hogy ez a most már kormány-bérenc az általa szerkesztett lapban, a „Magyar Szó”-ban 1903 október 27-én írt cikkében még miképp vélekedett Tisza Istvánról, ideigatjuk: „Erős kéz?”

A király tehát megint gróf Tisza Istvánt bízta meg kormányalakítással. Nem akarjuk mondani, hogy a nyakunkra küldte, mert hiszen a gróf a válság során már két ízben volt azon a ponton, hogy Magyarország miniszterelnöke legyen. És mind a két ízben kudarcot vallott. A parlament mind a két ízben elhárította magától a jobbot, amelyet gróf Tisza nyújtott feléje. Mert az a jobb a Tisza kikiáltott „erős keze” volt s a parlament nem tudhatta, hogy ennek az „erős kéz”-nek egy „barátságos” kézszorítása *nem jár-e az alkotmány csontjainak összeroppintásával?*

Eme bizalmatlanság után csakugyan csodálkozni lehet — ha ugyan az „erős kéz” uralma alatt csodálkozni még egyáltalában „szabad” lesz — azon, hogy mért bízta meg a király harmadszor is Tisza Istvánt? Mért erőszakolják a nemzetre Bécsből mindenáron a *legnépszerűtlenebb embert?*

S most Bécs felől egyszerre megjelenik egy felleg. *Ki tudja nem hozza-e magával a vihart?*

Lehet, hogy nem. Lehet, hogy mi

is képzelődünk, az ország is képzelődik, és Tisza Istvánnak simán és a nemzet igényeit kielégítő módon sikerül lebonyolítania a helyzetet. Ám jó. Ha Tisza egy jobb kor hajnalát jelenti, minden magyar ember körülötte csoportosul. Ha kormányzata igazi, tiszta szabadelvűséget jelent, ha működése meg fogja cáfolni mindazt a híresztelést, amely miatt *őt sötét fellegnek kell neveznünk a magyar politika egén*, akkor igenis szereljen le Tisza István előtt mindenki! *De ha az „erős kéz“ a nemzeti jogokra, ha az az „erős kéz“ a magyar alkotmányra akarna lesújtani: akkor az egész nemzet szembe fog állani vele.*

Gombostűkkel, amiket a törpék szuronyoknak hívnak, le lehet kötni Gullivert, amikor alszik. *De a törpék akkor is ki vannak téve annak, hogy Gulliver fölébred, s váratlan fordulat történik a mesében.*

Azóta Bécs többséget vásárolt s ez a bécsi szolgahad ültette Tiszát törvénytelenül az elnöki székbe. Onnan lehet gombostűket dirigálni, de eljő az idő, hogy Gulliver, a nemzet felébred, mert nem ül fel a millió számra szétszórt hazug maszlagnak s a szuronyok mögé meghúzódó gyáva, bitang törpékből kikapossa az országot megromító bűnös lelkeket.

Kabinet noir. A munkapártnak az ország alkotmányán elkövetett merénylete mégis csak remegéssel tölti el a merénylőket, kik elővigyázattal gondoskodtak arról, hogy a kitörő népharag ellen rendőrök és csendőrök által vegyék körül magukat, hogy ép bőrrel menekülhessenek abból a veszedelmes helyzetből, melybe a hatalomhoz való görcsös kapaszkodás miatt jutottak. De nyugtalan zsvány lelkiismeretük, mely nem a megbánást hordja magában, de a félelmet, az országban felhangzó tiltakozó és elítélő hang miatt, most már füleik bedugásáról is gondoskodott. Hogy meg ne hallják a sok háborgó feliratot és üdvözetet, kabinet noir-t rendeztek a m. kir. postán s elkoboztatják a küzdő ellenzéki férfiakhoz küldött postát.

Szerdán ugyanis a zombori függetlenségi és 48-as párt Justh Gyula címére egy a szövetkezett ellenzékét üdvözlő táviratot köldött, melyre a budapesti postahivatal a közetkező válaszsürgönyt küldötte:

„Függetlenségi párt Zombor. Zombor de Budapest 42+223 a 33. 6. 11/40 m = Értesítem, hogy 1912. római 6/6 nagyméltóságú Justh Gyula úrnak Budapest Rákóczi-út függetlenségi pártkör címmel feladott 706 sz. távirata mint a távirat üzleti szabályok 3-ik cikke alapján visszatartott nem kézbesíthető.“

Továbbá lapunkat is megszoktuk küldeni az országos függetlenségi és 48-as pártnak, most azonban az visszaérkezett a posta által tett azon megjegyzéssel: „Vissza Zombor, *Cég megszünt.*“

Hallatlan vakmerősége az egy az országra korrupció útján ráfeküdt lelkiismeretlen pártnak, hogy már a postát is pártszolgálatba állítja s kabinet noir-t vezet be.

Nagyon jellemző, hogy a *cég* meg-

szünéséről beszélnek, mert nagyon jól tudják, hogy ők valóban mint valamely cég állottak össze haszonrészesedés céljából.

De nagyon tévednek, ha ilyen egymásra halmozott törvényteleniségekkel akarják bedugni füleiket s elejét venni az ellenzéki férfiak lelkesítésének. Majd ha kijózanodnak a politikai részegség mámorából, annak tudatára fognak jutni, hogy igenis, *cégük megszünt*, de az ellenzék mindinkább növekvő tábora megállta a harcot.

Nem mozog a nép. A parlamenti merénylettel kérkedő s közútálatot kihívó kormányparti lapok rettegven a legfőbb bírótól, a nemzettől, félve tekintenek szét az országon, mint a mely mégis megtalálná rontani képes örömeiket. S mivel az egész országban a gyávaságuk leplezőjét, az egész hadsereget készenlétbe helyeztetik s a postán is behozták a kabinet noir-t, szinte gúnyolódva sutogják, talán csak önmaguk áztatására, hogy *nem mozog a nép.*

Nos hát aki ismeri a népléleknek minden porcikáját nagyon is jól tudja, hogy a rajta esett sérelmet számon tartja, mert megcsinálta már a róvást. Józan ítélő képessége nem fogja azonban *most* a szuronyok elé kergetni, de bevárja míg előbújnak rejtekeikből azok a gyáva s mégis szemtelenül kaján hazaárulók, kik pártérdekből szállítják a hazát.

Mert ha ők makkal álmodnak is s nem látják mozogni a népet, mert így szeretnék azt látni, mi igenis látjuk már a forrongó szenvedelmeket, melyeket józan belátásunk nem enged kitörni. De ha itt lesz az általunk is felismert alkalmas ideje, nem fogunk többé azok megfékezésére törekedni, de szabad utat engedni nekik, hogy „jőjön el aminek jönnie kell“ az ország ellenségeire bekövetkező „nagyszerű halál“.

Kitörő szenvedélyek. A ki mint vet, úgy arat. Ki szelet vet, vihart arat. Tisza István a maga gázságával, midőn a pénzen vásárolt csürhehaddal országgyűlést játszik s az ellenzék ellenőrzésén s jogos ellenállásán a szuronyok erejével teszi magát túl, szelet vetett, de vele vihart arat.

Nem jól ismeri a hatalmi gókjében elfogult zsarnok a logikát, ha nem számol a népnek mindjobban fokozódó haragjával. S nagyon is cinikus eljárás az, a midőn a népharagot jogtalan anarchia folyományaként nézi az, ki eléggé el nem ítélhető erőszakosságával maga idézte fel a legszilajabb elkeseredést és elszántságot.

Ha nem is helyeslehetjük a szenvedélyeknek vérontásban való kitörését, de megérteni tudjuk s legkevésbé sem lepott meg bennünket Kovács Gyula képviselőnek az indokolt szenvedély agyat elkábító mámorában tett végzetes lépése.

Kovács Gyula háromszor lőtt Tisza István felé s nem bírjuk leküzdeni abbeli aggályunkat, hogy még több golyó is fog Tisza felé süvítetni, mert gázságnak befejezését csak így reményli a nép.

Végzetes bünt azok követnek el,

kik mint Kozma László és társai üdvözlő táviratot küldenek Tisza Istvánnak szerencsés megmenekülése felett érzett örömeikben, a helyett hogy végzetes útjában a visszafordulást javasolnák neki.

Mert a tobzódás folytatása esetén bizony nem szerencse a Tisza megmenekülése, a mint hogy nem volna szerencsétlenség sem, ha egy buta golyó, melyet Tiszának minden képzettsége mellett is buta eljárása röppített el, célját nem tévesztve, az országnak gazmerénylőjét a porba sujtaná le.

Utána a magyar népnek szabadsága sarjadna ki.

Csúnya szerep. Az államkasszából *lopott* pénzen vásárolt munkapárti élőködőknek kitarott sajtóorganuma, a vezércikket *lopó* „Bácska“ országos és helyi politikával foglalkozván az önmagáról lekotorni szándékolt sarat reánk akarná kenni, mert fáj neki az, hogy a közvélemény előtt tisztán állunk.

Különösen fáj neki a zentai vesztesség, mert érzi, hogy a hatalmi eszközökön kívül nincsen egyebük, a népre appellálván nekik már befellegzett.

De hogy mégis a bukást az ellenzéki választók lelkiismeretlenségével akarja indokolni, a leghajmeresztőbb szemtelenség akkor, mikor korábbi számaiban, még bízván a hatalmi terror sikerében, a majd bekövetkezendő győzelmüket azzal igyekezett már előre is nagyhorderejűnek feltüntetni, hogy maga is függetlenségi kerületnek tüntette fel a zentai választói kerületet. Nem bornirt állítás-e ezek után az, hogy a függetlenségi kerületnek a saját kerületjében terror-ra volt szükségük? Talán mégis csak mi állítottuk az igazságot, midőn a főispánnak „örtállását“ és a pénzügyigazgató „jelenlétét és egyéni súlyát“, ami az előbbi részéről pénzbeli vesztetésben, utóbbi részéről az ital és trafik engedélyezésben láttuk megnyilvánulni.

Szeretnők, ha a plagizátor „Bácska“ a helyzet megítélésénél önmaga erejére támaszkodna, nyilván megtalálná lelkiismeretes kutatás mellett az igazságot, de amidőn nemcsak iránycikkeit, de az elveit is plagizálni kénytelen, átvéven kitaróinak s parancsolóinak érveléseit s utasításait, nagyon is undorító látványt nyújt, mert nem csak csámcsog a zsáros moslék habzsolásánál, hanem mint az a bizonyos háziállat, bele is fekszik a kloakába.

HIREK.

Az érsek Zomborban. Dr. Csernoch János kalocsai érsek tegnap délután városunkba érkezett, hogy itt ma a Rákóczi szobor leplezési ünnepélye alkalmából a misét celebrálja és holnap a gyermekeket a bérmlás szentségében részesítse. Tegnap délután 6 órakor a róm. kath. plébánián 41 küldöttség tiszteltgette az érsek előtt. Az érsek e hó 11-én vagyis kedden délelőtt 8 óra 52 perckor utazik vissza Kalocsára.

Ezüstlakodalmom. Balla Árpád, az újvidéki függetlenségi párt lelkes, oszlopos tagja és neje szül. Juba Matild e hó 1-én ünnepelték meg teljesen szűk családi körben, boldog házasságuk 25-ik évfordulóját. E családi ünnepélyen

megjelent Budapestről Balla Aladár nyug. főispán is. Tartós, zavartalan egészséget és boldogságot a további 25 esztendőhöz.

Kitüntetett plébános. Keszler Mátyás dunabölkényi plébánosnak Dunabölkény község fennállásának száz éves jubileuma alkalmából Csernoch János dr. érsek béma körútján megengedte a vörös öv viselését.

Új községi jegyző Kölpényben. Kölpény község képviselőtestülete, nem rég elhunyt községi jegyzőjének helyébe Bratyevacski Vitályos zsablyai aljegyzőt egyhangulag községi jegyzőnek választotta meg.

Új plébános Regőczen. Az érsek a Kovács családdal felváltva gyakorolt kegyúri jogánál fogva az üresedésben levő regőczei plébániai javadalomra Maison Jeromos polgári tanítóképzőintézet tanárt nevezte ki.

Áthelyezés. Kihut János topolyai járás bírósági jegyzőt a szabadkai törvényszékhez helyezte át az igazságügyminiszter.

Óbecsei végrehajtóválasztás. Óbecsén a napokban dr. Balaton Gyula főszolgabíró elnökletével tartott képviselőtestületi ülésén községi végrehajtóvá kilenc jelölt közül Koszanov Szimót választották meg.

Tanári közgyűlés. A bácsmezei polgári iskolai tanárok szerdán tartották évi közgyűlésüket Palicson. A gyűlésen megjelentek a bácskai polgári iskolák kiküldöttei. A vendégeket Szabadka város fogadta előzékeny vendégszeretettel. A gyűlésen a kör múlt évi működéséről és egy pár aktuális kérdés megvitatásáról volt szó. Gyűlés után a gazdasági szakiskolában bankett volt.

Változások a bácsmezei orvosszövetség tisztikarában. Dr. Percsi János a bácsmezei orvosszövetség elnöke lemondott. Most folyik a szavazatok összegyűjtése. A bácskai orvosok írásban szavaznak. Az orvosszövetség új elnöke valószínűleg dr. Rényi József topolyai orvos a szövetség eddigi titkára lesz. Titkárrá pedig dr. Antalik József orvost választják meg.

Mentőkészülék villamos kocsiakra. Spiller Rezső kereskedő, zombori polgártársunknak életrevaló találmánya van, melyet a m. kir. szabadalmi hivatal „mentőkészülék villamoskocsiakra“ címen beíratott. Ezen ügyes találmány a villamos kocsi elején alkalmazva elejét veszi a gyakori villamvasúti szerencsétlenségeknek.

Zombori gimnaziumi ifjúságunk Pécssett. Most vannak a pécsi kerületi tornaversenyek, melyekre a zombori áll. főgimnázium ifjúságának jobb tornászai Khloyber Lajos tornatanár vezetése alatt átrándultak.

Záróünnepély. A zombori izraelita népiskola f. hó 16-án vasárnap délelőtt 11 órakor fogja a szokásos évzáró ünnepélyét megtartani, amelyre az iskolaszék és a tantestület ezúton is meghívja a t. szülőket és tanügybarátokat.

Pályázat tanítói és tanítónői állásokra. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bácsbodrog vármegye következő községeibe áll. elemi iskolai tanítói és tanítónői állásokra f. június 15-i lejárattal pályázatot hirdet: Apatin, Gombos, Monostorszeg 1—1 tanítónői (r. kath.), Baja 1 igazgatótanítói s 1 tanítónői (r. kath.), Baja külváros 3 tanítói s 3 tanítónői (r. k.), Ókér 1 tanítónői (ág. h. ev.) s 1 tanítónői (r. k.), Sajkáslak 1 tanítónői (g. kel. szerb), Szabadka tanya 3 tanítói s 2 tanítónői (r. k.), Titel 1 tanítói g. kel. szerb) állásra.

Az udvariatlan legény. Búcsúünnepély volt egy tavankúti korcsmában, honnan egyszerre távozott Sztantics Márk, 23 éves legény és Horvátki Magdolna. Útközben régi civódásból

kifolyólag ismét összeveszték s Sztantics a leányt egy esernyővel többször fejbe vágta. A lovagiatlan legény ellen a hatóság megindította az eljárást.

Talált tárgy. Zombor város rendőrfőkapitánya közhírré teszi, hogy egy pénztárca 15 korona körüli készpénzzel találtatott s felhívja a jogos tulajdonost, hogy nála annak átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezék.

A tripoliszi háború. Régóta áll harcban az olasz nemzet a törökkel Tripolisz miatt. Milliós és milliós aranyat elnyelt már a háború molochja, sok halottja és sebesültje is van ennek a szerencsétlen csatának. Mindkét nemzetbeli katonaság már alig bírta a testi fáradtságot. Az éghajlat idegenszerűsége vagy az öldöklő haza okozta azt, annak csak a gondviselés a megmondhatója. A legutóbbi időben egyre-másra érkeztek az egyes csapatok jelentései a hadvezetőséghez, hogy a csapatok igen kimerültek, s ezekkel a katonákkal csatát nyerni lehetetlen. A vezérkar összeült, hogy tanácskozzék, de hiába nem tudtak kisütni semmit. Ekkor egy olasz generálisnak mentő ötlete támadt, kávét kell adni a legénységnek tea helyett. A főparancsnok ezt nyomban el is rendelte. Igen ám de milyent? Ez még csak kérdés tárgyát sem képezheti, mondá gróf Batinelli tábornok. Tessék rögtön Diadal kávét szállíttatni. Úgy is lőn. Hajórakományokkal hozták Magyarországból a diadalmas hódító világkörü-utat tett Diadal pörkölt kávét, mely a világ legjobb kávékeverékeiből áll. A főhadbiztos megnézte, hogy minden csomag sértetlen-e és hogy a két elefánt, valamint a kávétartó szerencsengyerek védjegyek láthatók e zárt csomagban. A katonák föleszméltek, amidőn a kitűnő ízű és szagú Diadal kávéból egy-egy bögrével ittak, amely a tulajdonos saját módszere szerint van pörkölve, illetve konzerválva olyképpen, hogy ezen kávé bármily hosszú ideig fekszik, romlásnak kitéve nincsen és kitűnő ízet megtartja. A Diadal pörköltkávét minden fűszerüzletben kapható.

Ügyvédi iroda. Dr. Berkes Zsigmond ügyvéd irodája 1912. évi május 1-től Zomborban, Zrínyi-utca 15. szám alatt (Heindlhöfer-féle ház) van. 92-8-5

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon 161. szám. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Keleti: A kámzsás festő strofái . . . 2.—K
Ferenczy: A szerelem utjai . . . 2:50 „
Péterfi: Kéz a kézben . . . 2:4 „

Olasz Jókai újabb számai:

61 Anekdotta könyv . . . —40 „
62 Élet képek . . . —40 „
63 Házasság éhségből . . . —40 „
64—66 A fekete vér . . . 1:20 „
67—70 A Damokosok . . . 1:60 „

Athenum könyvtár új kötele:

Csehov: Az orvos felesége . . . 1 90 „
41—100—78

Közgazdaság.

A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület bácsgyulafalvai szarvasmarhadíjazása.

A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 2-án Bácsgyulafalván pirostarka fajta szarvasmarha díjazást tartott, amelyen a bemutató kisgazdák közt 500 korona államdíj és egy ezüst oklevél lett kiosztva. Ki lett állítva siementali és bonyhádi fajtákból 39 tehén, 29 üsző, 6 tenyészbika. Az anyag túlnyomó részben az egyesület tavalyi importja, részben ideit beszerzés. A bíráló bizottság tagjai voltak: csantavéri Törley Gyula társelnök, Lelbach Antal a lótenyésztési bizottság elnöke, Balku Gyula gazdasági felügyelő Babarczy Jenő, báró,

kincstári telepezelő, ifj. Faragó József föld-birtokos Kossuthfalva, Vaskuti Antal tanító, Inhoff József titkár. A bíráló-bizottság a díjakat a következőknek ítélte oda: üszők után: I. díj Németh János Bácsgyulafalva 100 kor., II. Szigeti József Kossuthfalva 60 kor., III. Horváth Mihály Bácsgyulafalva 50 kor., IV. Horváth József Bácsgyulafalva 40 kor., V. Nemes Bálint Kossuthfalva 20 kor., V. Gander Henrik Bácsgyulafalva 20 kor., V. Kovács Ferenc Bácsgyulafalva 20 kor., Tehenek után: I. díj Kobald József Bácsgyulafalva 50 kor., II. Borsós István Bácsgyulafalva 40 kor., III. Horváth József Bácsgyulafalva 30 kor., IV. Horváth Mihály Bácsgyulafalva 20 kor., V. Bezdán György Bácsgyulafalva 10 kor., V. Németh János ezüst oklevél. A díjakat a gazdakörben Törley Gyula társelnök osztotta ki. Délben jól látogatott társas ebéd volt, a melyen Törley Gyula hosszabb beszédben a nyugati szarvasmarha tenyésztésről és a gazdatársulás szükségességéről szót. Németh János gazdaköri elnök a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesületről, Babarczy Jenő báró a haladó telepés kisgazdákról, Horváth József a vendégekről, Katona József, Balku Gyula gazdasági felügyelőről és Babarczy Jenő báróról emlékezett meg. A bácsgyulafalvai gazdakör a gazda ünnep erkölcsi eredményével meg lehet elégedve. Jól gondozott megfelelő állománnyal rendelkeznek kisgazda tagjai, kitartással szép eredményeket mutathatnak föl a nyugati fajta szarvasmarha-tenyésztés terén.

HIRDETÉSEK.

Bérbeadó.

**emeletes magtár:
Erzsébet-körút 13. számú
házban egy utcai emeletes
magtár f. évi november hó
1-től kezdve bérbeadó.**

Tudakozódni lehet ugyanott a függetlenségi kör gazdájánál. *—8

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására adni, hogy ZOMBORBAN, Széchényi-körút 4. szám alatt, a mai kor igényeinek megfelelő 100—26—1

kárpitos

és

díszítő

műhelyt nyitottam, főtörekvésem oda irányul, hogy tisztelt megrendelőimet szolid árak mellett kiszolgáljam.

SHREIER JÁNOS
kárpitos és díszítő.

LEDERER MIHÁLYkárpitós és díszítő, lakberendezési vállalata
ZOMBOR, Rákóczi-út 6. sz.**ÉRTESETÉS!**

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy 16 éven keresztül az **árúcsarnokban** volt

kárpitós-műhelyemet

saját cégem alatt

Rákóczi-út 6. sz. alá helyeztem át.

30 éves zombori működésem alatt meggyezerte tanúsított megtisztelő bizalom feljogosít ama reményre, hogy az intelligens nagyközönség további szíves pártfogásában ezután és annál inkább is kegyesen részesíteni fog, mert — a korrallal haladva — nálam rendelkezésére állanak: **európai bútorrajzoló mintái**, valamint **német, francia és angol mokettek**, úgyszintén a legkülönbözőbb **szövetek**, nekülönben **antik bőrök és minta-darabok is**. — Modern, izléses és szolid munkáimat a legjutányosb árban — garancia mellett — számítom.

Tisztelettel

86-10-9 **Lederer Mihály.**

(Lakás: Zombor, Széchenyi-körút 2. szám.)

Rum és legfinomabb likőr
előállításához küld utasítást

INGYEN

WATTERICH A.
Budapest, Dohány-utca 5. sz.

**Hova menjünk
a Mozi után?**

Az UGRY czukrászdába. „ELITE“ és „RIVIERA“ kávéházakba. Ott vannak már „BALIET“ játékasztalok. ÉRZÉK- és SZELLEM fejlesztő szórakozást nyújt. A RÚGÓS DÁKÓ izomfejlesztőleg hat a karokra. URAK és HÖLGYEK kényelmesen ülve játszanak. Órák hosszat nem kell folytonosan a golyók után futkosni és nem táncoljuk fel a port. Ezen asztalok egyedüli szállítója, MAGYAR, NÉMET és OSZTRÁK országokban:

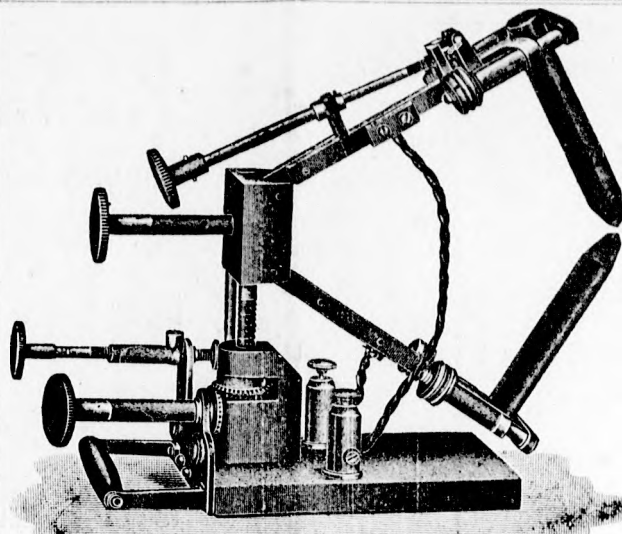
Szpevák Béla

szabadalmazott ülő helyzetben játszható biliárd és hozzávaló dákó gyára.

Ára 250 koronától 400 koronáig.
65-104-16

!! Részletre is kapható !!

ZOMBOR, Thököly-út 10. szám.

Wancsek Béla

első mechanikai gépek és villamos projekciós ivalámpa gyára
ZOMBORBAN.

Kitüntetve Eszék 1889. aranyérem és díszoklevéllel.

Saját készítményű, legújabb rendszeres villamos projekciós ivalámpa „Bella I.“ egyen és váltakozó áramra. Mozdósínházak részére igen alkalmas, mert áramfogyasztása csekély. Elvállalok mindennemű kinematográf és bármely gyártmányú ivalámpák javítását.

Fogaskerekek minden nagyságban és fogszámban rajz vagy beküldött minta után fiber, réz, vas és acélból pontosan készíttetnek. 99-3-1

➡ Árjegyzék kívánatra ingyen.

KÖZKEDVELTTÉ LETT!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a ➡

PÉCSI TETTYE KRISTÁLYTISZTA FORRÁSVIZ,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala. ➡

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme,

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra. ➡

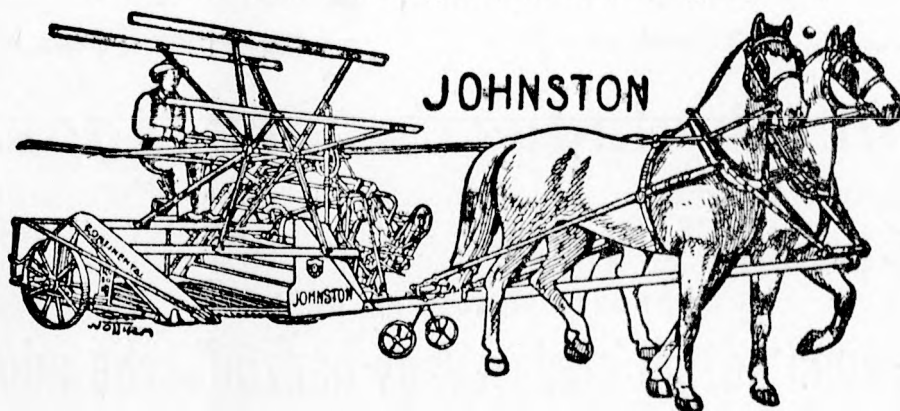
➡ **Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.** ➡Zombori képviselet és nagybani lerakat: **ARNOVLYEVICS DUSÁN** kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-6

A legjobb anyagból és a legnagyobb gondossággal készült **Johnston** eredeti amerikai

kéveköttőgépet

a magyarországi viszonyokhoz alkalmazva, utolérhetetlen minőségben hozzuk forgalomba.

Egyszerű kezelés, tartósság és szép munka tekintetében minden más gépet felül múl!

Magyarországi vezérképviselet és főraktár:

BACHER RUDOLF — MELICHAR FERENC

BUDAPEST, Nagymező-utca 68., 82-6-7

Magyarországi vezérképviselet: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Elsőrendű amerikai kéveköttő zsinegi!

Elsőrendű amerikai kéveköttő zsinegi!

„Unió“ jéggyár Zombor, Zöldkert-utca.
Telefonszám: 112.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint Zöldkert-utcában fennálló **mű-jéggyárunkat** üzembe helyeztük és a műjeget a gyárban métermázsánként 2 koronáért számítjuk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk Zombor, 1912. évi május hó 80-10 teljes tisztelettel

AZ „UNIO“ JÉGGYÁR.

ELADÓ HÁZI

A Fehérgalamb-utca 6. számú ház, mely áll 8 szoba, 4 konyha, 5 élőkamra, 1 mosókonyha, 2 műhely, 2 pince, 1 cselédszoba, 10 kocsira való kocsiszín és 2 üzlethelyiségből, **eladó.**

A telek 284 ö. l.

Bővebb felvilágosítást ad ugyanott

102-3-1 **Wagner Ádám,** kovácsmester.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjeggyű

„DIADAL“

pörkölt kávét

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd- jeggyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

CARBONE JÁNOS tánc tanár, Zomborban

1912. évi július hó 10-én, az „Elefánt“ szálló nagytermében

nyitja meg táncintézetét.

A tanfolyam anyaga magában foglalja az összes divatos és legújabb szalontáncokat. — A beiratkozásnak az oktatás megkezdése előtt való eszközlése ajánlatos, hogy az oktatás kárt ne szenvedjen.

Beiratkozni lehet már Schön Adolf könyvárusnál.

93-26-5

Birtok eladás és bérbeadás.

Kiskunhalason (Pestmegye), a vasútállomástól 4—5 klm., műút mellett egy **2078**, egy **1000**, egy **600**, egy **450** és több **100 holdas birtok** akár egészben, avagy 10—20 holdas részletekben is **kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó, avagy haszonbérbe adó.**

Továbbá: 100 drb 4 éves tinó, 60 drb 2—3 éves üsző, 500 drb egy éves hizlalásra alkalmas süldő, 50 drb hasas göbe, szintén **olcsó árban azonnal eladó.**

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

TÓTH LAJOSNÁL Kiskunhalason,
Sertés-piac 2. szám.

A föld kitűnő minőségű, megterem bármily veteményt igen bőségesen.

Eladó érem-gyűjtemény.

Eladó egy 200 darabot számláló, mind szép, tiszta (ezüst, bronz és réz) példány római császári és consularis

97 **érem-gyűjtemény** 3-3

Mayer István fűszerkereskedőnél.

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár“
SZOND (Bácsbódog megye).

ELADÓ!

Mindennemű

NÁDFONAT

olcsó áron eladó.

Továbbá eladó **13 drb 1 1/2—2 éves tinó, 14 drb 1 1/2—2 éves üsző**, melyből 8 drb hasas és 3 drb tehén, **30 drb mangulica anyasertés és malac.**

Eladó egy 100 ö l hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 ö l hosszúságban is kapható, keményfából és bekátrányozott

= kukoricagóré. =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van **nádja eladó**, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett **megveszem.** Akinek pedig szüksége van **fedőnádra**, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,
a szondi vasútállomás mellett,
az **Első Délmagyarországi Nádfonógyár**
tulajdonosa.

38-50-15